

OBSAH

MÍSTO ÚVODU ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH.....	5
1. - SOCIOLOGIE STÁŘÍ A STÁRNUTÍ	6
1. Vědy o stáří a procesech stárnutí jako košatý strom poznání.....	6
2. Předmět a úkoly sociologie stáří a stárnutí.....	6
3. Hraniční disciplíny a jejich vymezení.....	8
4. Jak na to s aplikovaným výzkumem (malý exkurz do sociologické laboratoře).....	10
5. Které metody a techniky výzkumu vybrat?.....	12
2. - STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI JAKO SOCIOLOGICKÝ PROBLÉM.....	22
1. Souvislost pokročilého věku s postavením člověka ve společnosti.....	22
2. Pojem role, analýza sociálních rolí.....	22
3. Mechanismus ovlivňující postavení geronta ve struktuře společnosti.....	23
4. Očekávané role seniora.....	25
5. Role prarodiče.....	26
6. Role nemocného, konflikty rolí.....	26
7. Pozice, status a normy, prestiž, toleranční limit.....	27
3. - STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI JAKO DEMOGRAFICKÝ PROBLÉM	31
1. Populační stárnutí v zorném úhlu sociologie, demografie a statistiky.....	31
2. Příčiny a hlavní problémy demografického stárnutí populace.....	31
3. Základní demografické pojmy: natalita, mortalita, fertilita, letalita, fatalita, 1. a 2. fáze demografické revoluce.....	31
4. Problém vymezení dolní hranice stáří, střední délka života, naděje dožití a dlouhověkost, maximální délka života.....	33
5. Věk a zdraví jako významné atributy populace, kohorty.....	35
6. Základní charakteristiky demografické situace v ČR (pokles porodnosti a úmrtnosti)....	36
7. Stratifikace dle pohlaví, rodinného stavu, fenomény vdovství, rozvodovosti a nemocnosti.....	37
8. Pojmy morbidita, prevalence, incidence, 1. a 2. demografická transice.....	38
9. Indexy pro demografii stáří a stárnutí.....	39
4. - STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI JAKO ZDRAVOTNÍ A PSYCHOLOGICKÝ PROBLÉM	40
1. Důsledky demografických změn na zdravotnictví (geriatrize medicíny polymorbidita, polypragmazio, inequita), růst potřeby a spotřeby zdravotní péče.....	40
2. Chronické choroby, objektivní a subjektivní pocity zdraví, nejběžnější zdravotní potíže a nemoci stáří.....	40
3. Sociálně-psychologické problémy stárnutí, juvenofobie, gerontokracie, rituály.....	41
4. Sedm charakteristik období závěrečné etapy životního cyklu v biodromální vývoji....	44
5. Stadia, etapy, fáze a období života člověka v ontogenetickém vývoji.....	45
6. Životní běh –ukázka obrazů ženské a mužské cesty v centenariu po desetiletích – koncept neznámého německého malíře.....	46
7. Cyklus životní a cyklus rodinný, životní styl a mezigenerační vztahy.....	48
8. Způsob integrace seniorů do většinové společnosti.....	49

5. - STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI JAKO SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝ PROBLÉM.....	50
1. Stávající deficitní důchodový systém, důchod jako garance státu.....	50
2. Ekonomické důsledky státnutí, problém financování zvýšených výdajů na sociální zabezpečení.....	50
3. Penzijní fondy a jejich financování. Nutnost tří pilířů.....	52
4. Chystaná penzijní reforma (tzv. Bezděkova komise).....	52
5. Péče o bydlení starých občanů jako součást hmotného zabezpečení seniorů.....	53
6. Sociologie města a bydlení (kvalita a problémy bydlení seniorů, problematika jejich osamělosti).....	53
6. - SOCIÁLNÍ PATOLOGIE SENIORŮ.....	55
1. Sociologie sociálních deviací.....	55
2. Vybrané pojmy: neofobie, bossing a mobbing u seniorů.....	55
3. Suicidální chování seniorů jako sociální fenomén.....	55
4. Euthanasie – přímá a nepřímá, právní, sociální a ekonomický problém.....	56
5. Segregace seniorů a syndrom EAN (týraní, zneužívání a zanedbávání geronti).....	57
6. Gerontofilie, gerontofobie a hospitofobie jako projevy gerontopatologické.....	58
7. Diskriminace, ageizmus.....	59
7. - ODLÍŠNOSTI HODNOTOVÉHO SYSTÉMU U STARŠÍCH LIDÍ.....	64
1. Úvod do axiologie – teorie hodnot.....	64
2. Hodnotové orientace seniorů a hierarchie životních hodnot.....	64
3. Rozdíly v preferencích, význam zdraví, lidských vztahů, rodiny a sféry VČ.....	65
4. Aktivní a pasivní trávení volného času seniorů.....	66
5. Cvičný model průzkumu „Hierarchie životních hodnot uznávaných seniory“.....	68
8. - ETIKA PÉČE O STARÉ OBČANY.....	71
1. Soužití čtyř generací – jejich potřeby, zájmy a sdílené hodnoty.....	71
2. Pozitivní a negativní mezigenerační vztahy, prevence před konflikty.....	71
3. Předsudky o starých lidech ve společnosti (Odras v médiích, literatuře a veřejném mínění).....	73
4. Ctnosti a nectnosti stáří.....	74
5. Příklady vztahu ke stáří u tvůrčích osobností.....	76
9. - SPOLEČNOST A PROGRAMY PODPORY AKTIVNÍHO STÁŘÍ.....	78
1. Kvalita života ve smyslu aktivního přístupu k současnému světu.....	78
2. Pozitivní adaptace a strategie seniorů, podmínky aktivního životního stylu.....	78
3. Společenská angažovanost a zapojení seniorů do organizačních struktur.....	80
4. Celoživotní vzdělávání a seniorské studijní programy.....	81
10. - SOCIOLOGIE POSLEDNÍCH VĚCÍ ČLOVĚKA.....	84
1. Smrt jako přirozená součást života.....	84
2. Problém osamělosti v nemoci a umírání.....	84
3. Sociologie o procesu umírání, pohřební rituál a sociální život pozůstalých.....	85
4. Místo doslovu – memento mori.....	86
LITERATURA.....	87
SLOVNÍČEK VYBRANÝCH POJMŮ.....	93
SEZNAM PŘÍLOH, PŘÍLOHY.....	106